

BIJLAGE 5 BIJ TARIEVENVOORSTEL 2014: TOELICHTING MARKT FACILITERENDE ACTIVITEITEN

Conform randnummer 258 van het methodebesluit 2014-2016 worden de kosten voor markt faciliterende activiteiten (hierna: MFA) die GTS maakt in de jaren 2012 en 2013 vergoed conform de reguleringsperiode 2010-2013. Conform randnummers 187 tot en met 195 van het methodebesluit 2010-2013 worden de kosten (kapitaal- en operationele kosten) voor MFA via de tarieven vergoed op basis van gerealiseerde kosten. Voor het tarievenvoorstel 2014 zijn dit de kosten van het jaar 2012.

Hieronder wordt een toelichting voor alle in het tarievenvoorstel 2014 opgenomen MFA's gegeven.

Operationele kosten APX en ENTSOG.

GTS heeft geen urenregistratiesysteem en derhalve zijn de fte's met betrekking tot APX en ENTSOG, waarbij meerdere personen betrokken zijn, gebaseerd op basis van een raming van het management.

Nieuwe activiteiten GTS ingebruikname 2010

Samenwerking APX

APX heeft een voorstel gedaan om de liquiditeit op de within day markt te vergroten. Dit voorstel kent twee elementen:

1. Concentratie van handel door within day markt en biedladder op dezelfde handelsschermen aan te bieden;
2. De mogelijkheid creëren om gekwalificeerd gas van de within day handel dat niet is verkocht op de biedladder aan te bieden.

Onderbouwing

Uit het overleg met representatieve organisaties, het ministerie van EL&I en EK is gebleken dat het voorstel van APX brede steun van de sector heeft. In de rapportage aan de minister van EL&I is opgenomen dat APX en GTS deze mogelijkheden nader gaan uitwerken en implementeren. GTS heeft hiertoe een projectgroep geformeerd die het business model en de issues die voortvloeien uit een samenwerking met de APX uitwerken. Dit heeft geleid tot extra mensinzet.

Brief EZ d.d. 11-9-2009: Instemming rapportage inzake balanceringsregime.

Kosten 2012

Extra mensinzet van 0,3 fte (opex) 65 k€

Europese samenwerking

Vorbereitung ENTSSOG

ENTSSOG is het samenwerkingsverband van TSO's, waar iedere Europese TSO verplicht lid van is. ENTSSOG is onder andere verantwoordelijk voor het schrijven van netwerkcodes en het publiceren van transportinformatie. Op grond van Europese regelgeving mogen TSO's kosten gerelateerd aan activiteiten voor ENTSSOG terugverdienen in hun tarieven. Ook de Europese Commissie heeft in het Madrid Forum aangegeven dat kosten die TSO's maken gerelateerd aan ENTSSOG, terug verdiend mogen worden in de tarieven.

Specificatie kosten gerelateerd aan ENTSSOG:

- Jaarlijks lidmaatschap GTE+/ENTSSOG, de fee voor 2012 bedraagt 242 k€
- Voor GTS betekent de oprichting van ENTSSOG een uitbreiding van het takenpakket ter hoogte van 3,3 fte's in 2012
- Stijging reis en verblijfkosten door de reeds genoemde personeelsuitbreiding en intensivering van de contacten.

Kosten 2012

Lidmaatschapsfee	242 k€
Extra mensinzet (3,3 fte)	743 k€
<u>Reis en verblijfkosten</u>	<u>36 k€</u>
Totaal (opex)	1.022 k€

De gerealiseerde reis- en verblijfkosten zijn niet eenduidig vast te stellen en derhalve gebaseerd op de gemiddelde buitenlandse reiskosten van medewerkers die betrokken zijn bij Europese samenwerking.

Transparantie deel 1 en 2

Verbeteren transparantie (m.n. filter three minus rule)

Met ingang van 2010 heeft GTS transportinformatie gepubliceerd op de volgende grenspunten: (OSZ D-gas, Zevenaar, Dinxperlo, Haanrade, Vlieghuis, Hilvarenbeek, Zandvliet (Fluxys G), Zandvliet (Fluxys H), Zandvliet (Wingas H) en Obbicht). GTS doet dit op basis van een gedeeltelijke ontheffing. Deze ontheffing houdt in dat GTS slechts op die dagen bepaalde transportinformatie publiceert wanneer er meer dan 2 shippers actief zijn. Voor het implementeren van deze flexibele ontheffing is een dynamisch IT filter gebouwd. Verder omvat dit onderdeel een verbetering van het publiceren van transportinformatie met betrekking tot afschakelbare capaciteit.

Onderbouwing

- Artikel 6 Verordening 1775/2005
- Besluit ACM 102806/25 dd. 25 feb 2009

- TVW artikel 6

Vervolg transparency platform II

Vervolg binnen platform deel II: Met de TSO's in GTE+ is een IT platform tot stand gebracht waarmee adequaat alle relevantie informatie over capaciteit op grenspunten tussen de deelnemende landen zichtbaar kan worden gemaakt. In 2009 is in fase II onder andere meer dynamische data toegevoegd. Onder andere allocaties nominaties en afschakelingen zijn nu zichtbaar op het platform.

Onderbouwing

- Gaswet artikel 10 lid 2
- Transparantie eisen EU (verordening 1775)
- Aanbevelingen "Monitor Energiemarkten 2007"

Gezamenlijke kosten 2010 (capex) en 2012 (opex)

Investing (capex)	134 k€
Onderhoud en beheer (opex)	21 k€

De gerealiseerde opex kosten voor onderhoud en beheer zijn niet eenduidig vast te stellen. Op basis van interne analyses en rapporten van derden is daarom 15% van de Capex als Opex toegewezen.

Transparantie deel 3

Uitbreiding Transport Insight

Editie 2008 heeft geleid tot discussie met en concrete vragen van marktpartijen op basis waarvan GTS de publicatie heeft uitgebreid en uit zal blijven breiden. Zo is in 2009 de gasbalans gepubliceerd. GTS zal deze publicatie in de toekomst blijvend updaten en waar nodig verbeteren en uitbreiden.

Onderbouwing

- Gaswet artikel 10 lid 2
- Transparantie eisen EU (verordening 1775)
- Conform aanbevelingen "Monitor Energiemarkten 2007"
- specifieke vragen van marktpartijen, zoals de jaar gasbalans

Kosten 2012

Extra mensinzet van 0,1 fte (opex)	19 k€
------------------------------------	-------

Nomineren

Nomineren via internet

In EASEE GAS verband heeft Gasunie zich gecommitteerd aan nomineren via internet met AS2 te ondersteunen. In een aantal CBP's (Common Business Practice's) zijn de EASEE-gas afspraken

beschreven, inclusief de tijdslijnen. Afspraak is dat NNO's per 1-1-2009 onderling kunnen nomineren via internet en dat vanaf 1-1-2010 dit ook voor de shippers telt.

Kosten 2010 (capex) en 2012 (opex)

Investering (capex)	143 k€
Onderhoud en beheer (opex)	22 k€

De gerealiseerde opex kosten voor onderhoud en beheer zijn niet eenduidig vast te stellen. Op basis van interne analyses en rapporten van derden is daarom 15% van de Capex als Opex toegewezen.

Edig@s versie 4.0

Edig@s is de Europese standaard voor informatie uitwisseling middels berichten in de Europese gaswereld. De Edig@s standaard wordt beheerd door een werkgroep die onder de EASEE gas organisatie valt. Regelmatig wordt een nieuwe versie van de standaard uitgebracht voor ondersteuning van nieuwe processen en informatiebehoefte. In versie 4 zijn o.a. de berichten t.b.v. Allocatie toegevoegd, is status informatie toegevoegd en is XML naast edifact in de standaard opgenomen. In EASEE gas verband committeren shippers, traders, NNO's, etc zich aan de standaard, waaronder ook GTS. GTS moet dus zorgen dat op een afgesproken moment Edig@s versie 4 wordt ondersteund en dat de systemen hiervoor zijn aangepast.

Onderbouwing

- Voldoen aan Europese standaard m.b.t. informatie-uitwisseling

Kosten 2010 (capex) en 2012 (opex)

Investering (capex)	15 k€
Onderhoud en beheer (opex)	2 k€

De gerealiseerde opex kosten voor onderhoud en beheer zijn niet eenduidig vast te stellen. Op basis van interne analyses en rapporten van derden is daarom 15% van de Capex als Opex toegewezen.

Nieuwe activiteiten GTS ingebruikname 2011

Transparantie deel 4

In het kader van het project Transparency heeft GTS IT kosten gemaakt om te kunnen voldoen aan transparency vereisten (transparantierichtsnoer) zoals gesteld in het derde pakket Europese verordening.

Onderbouwing

- Gaswet artikel 10 lid 2
- Transparantie eisen EU (verordening 1775)

Kosten 2011 (capex) en 2012 (opex)

Investering (capex)	221 k€
Onderhoud en beheer (opex)	34 k€

De gerealiseerde opex kosten voor onderhoud en beheer zijn niet eenduidig vast te stellen. Op basis van interne analyses en rapporten van derden is daarom 15% van de Capex als Opex toegewezen.

GC link

De variatie in de H-gassamenstelling in Nederland neemt toe met de import van nieuwe gassen. Hierdoor is bij H-gas gebruikers de behoefte ontstaan aan een informatiesysteem over de voorkomende gassamenstellingen. De minister van EL&I heeft GTS opdracht gegeven om zo'n systeem te ontwikkelen. Het systeem heet GC Link en bestaat uit drie verschillende toepassingen.

1. Een publieke H-gaskaart van Nederland op de GTS-website
Deze kaart is beschikbaar voor alle bezoekers van de GTS-website en toont geaggregeerde samenstellingsinformatie voor een aantal sleutelgebieden in Nederland.
2. Een zogenaamde B2B information service
Deze dienst geeft detailinformatie over de gassamenstelling en de verwachte aankomsttijd op de diverse exitpunten aan het H-gasnetwerk. Op basis van actuele flows en kwaliteitsmetingen wordt voorspeld wanneer de betreffende samenstelling de plant van de aangeslotene bereikt.
3. De te verwachten samenstelling van het door Gate uit te zenden gas
Vanuit Gate wordt dagelijks informatie aangeleverd over de te verwachten uitzendsamenstelling van het LNG gas.

Onderbouwing

- Directe opdracht Minister van EL&I

Kosten 2011 (capex) en 2012 (opex)

Investering (capex)	516 k€
Onderhoud en beheer (opex)	79 k€

De gerealiseerde opex kosten voor onderhoud en beheer zijn niet eenduidig vast te stellen. Op basis van interne analyses en rapporten van derden is daarom 15% van de Capex als Opex toegewezen.

Nieuwe activiteiten GTS ingebruikname 2012

Prisma Europees Boekingsplatform

De Europese Netwerk Code voor Capaciteits Allocatie Mechanismes (NC CAM) is op 15 april 2013 door de EU-lidstaatvertegenwoordigers in het Gas Comité in stemming aangenomen. Deze Code zal vertaald

worden en vervolgens gedurende drie maanden via een stille voorhangprocedure tegelijkertijd aan de Raad en het Parlement voorgelegd worden.

De NC CAM vloeit voort uit de verplichtingen voor Europese lidstaten zoals omschreven in de verordening 715 / 2009. Deadline voor implementatie van de NC CAM is 1 november 2015.

In het kader van de NC CAM heeft GTS al in een veel eerder stadium (december 2011), met TSO's uit 6 andere Europese landen, besloten de NC CAM vervroegd te implementeren. Het belangrijkste onderdeel daarvan is de ontwikkeling van een gezamenlijk veiling / boekingsplatform PRISMA (daarnaast zal GTS aanpassingen in haar eigen systemen moeten realiseren om een en ander te laten functioneren, het CAMION project). Overwegingen:

- Het strategische doel van GTS met de vervroegde NC CAM implementatie is een hogere mate van interconnectiviteit van het TTF met de omliggende hubs te realiseren en daardoor de liquiditeit van deze hubs naar het TTF te bewegen.
- Van wezenlijk belang hierbij is dat de TSO's die de PRISMA route hebben geïnitieerd deze route hebben gekozen om uiteindelijk de workload en de kosten te minimaliseren. Immers, er is aangesloten bij een (Duits) platform dat al operationeel was en welke voor een groot deel functionaliteiten kent die ook voor het CAM platform vereist zijn. Daarmee zijn de totale kosten om tot een Europees platform te komen geminimaliseerd.
- Verder is van belang dat deelname van GTS in deze vroege fase GTS in staat stelt om bij de inrichting van het platform haar eisen / wensen bij het vaststellen van de eerste functionele specificaties al mee te nemen. Oftewel, via tijdige aanhaken op het Duitse platform wordt GTS niet geconfronteerd met een reeds volledig gerealiseerd platform, wat wel het geval was geweest als zij twee jaar later was ingestapt dan de andere initiërende landen.

Door de Europese regelgeving vervroegd te implementeren stimuleert GTS het TTF (en de NW Europese markt) en worden totale kosten van implementatie van een Europees boekingsplatform beperkt.

Onderbouwing

- NC CAM (verordening 715 / 2009)

Kosten 2012 (capex en opex)

Investing (capex)	70 k€
Projectkosten (opex)	186 k€
Onderhoud en beheer (opex)	11 k€
<u>Lidmaatschapsfee (opex)</u>	<u>4 k€</u>
Totaal (opex)	200 k€

De gerealiseerde opex kosten voor onderhoud en beheer zijn niet eenduidig vast te stellen. Op basis van interne analyses en rapporten van derden is daarom 15% van de Capex als Opex toegewezen.